

Тарас Ігорович Климковський
Любомир Ігорович Мартинів

Хорова культура західної української діаспори: постановка проблеми

УДК 78.087.68(100=161.2)
DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-2.13>

Тарас Ігорович Климковський
аспірант кафедри вокально-хорового,
хореографічного та
образотворчого мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка
ORCID: 0009-0007-9823-5308

Любомир Ігорович Мартинів
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри вокально-хорового,
хореографічного та
образотворчого мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка
ORCID: 0000-0001-7826-3968

У статті виявлено культурно-історичні обставини виникнення хорової культури західної української діаспори та обґрунтовано особливості її розвитку, з'ясовано часо-просторові межі у розвитку хорової культури західної української діаспори; виявлено осередки, проаналізовано творчість найбільш відомих колективів, а також динаміку змін у контексті історико-політичних і соціокультурних обставин досліджуваного періоду. У просторовому вимірі західна українська діаспора здебільшого розташована у країнах Північної і Південної Америки, Західної Європи, Австралії. Українська хорова культура має свої багатовікові традиції, плеяду всесвітньо відомих мистецьких колективів та диригентів, репертуар різних стилів і жанрів. Її основні гілки – народна, церковна та авторська, академічна відображали культурно-історичне, соціокультурне буття, життєву філософію, ставлення до світу, заповітні прагнення української людини та спільноти. Схильність та любов українців до співу гуртом сьогодні науковці пояснюють природними здібностями та ментальними особливостями, соціальними пріоритетами та історико-політичними умовами формування етносу і згодом – нації. Цей вид виконавства утвердився як один із дієвих способів ідентифікації, етнічно-колективного самовияву українців не тільки на рідних теренах, а й у світі. Свідченням цього була і залишається, серед іншого, наявність хорів у діаспорних осередках, що почали засновуватися з другої половини XIX ст. у США та Канаді. Важливим чинником розвитку хорового мистецтва у діаспорі у минулому і сьогодні є особистісний фактор – діяльність видатних діячів, зокрема: В. Балея, В. Галан, В. Гречинського, О. Кошиця, Л. Крушельницького, П. Маценка, Ю. Плевако-Оранського, Є.-О. Садовського, Л. Туркевича та низки інших, які відіграли значну роль своєю композиторською діяльністю, організацією музично-демонстраційних заходів тощо.

Ключові слова: еміграція, західна українська діаспора, мистецтво, хоровий спів.

Постановка проблеми. В культурно-історичних обставинах розвитку української культури з кінця XIX століття і до сьогодні присутнє таке унікальне і багатогранне явище, як культура української діаспори, яка виникла і розвивається у контексті процесу еміграції (трудова, політична, добровільна, вимушена). У просторовому вимірі західна українська діаспора здебільшого розташована у країнах Північної і Південної Америки, Західної Європи, Австралії. Культура української діаспори, зокрема західної, є невіддільною від культури т.зв. «материкової» України, що актуалізує проблему детального вивчення усіх форм і видів культури в діаспорі, зокрема хорового мистецтва.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема хорової культури західної української діаспори є міжгалузєвою і потребує у дослідженні застосування інтегративного підходу – для урахування низки чинників розвитку хорового мистецтва в діаспорі; а також історичного – для вивчення ґенези, формування та розвитку етапів хорового мистецтва української західної діаспори; системно-аналітичного – для виявлення особливостей основних етапів функціонування української хорової справи в західній діаспорі; хронологічно-персоналогічного – для послідовного висвітлення здобутків визначних диригентів та хорових колективів західної еміграції тощо. Власне використання такої методології засвідчують праці українських

істориків, культурологів, етнологів і соціологів щодо питань виникнення і розвитку західної української діаспори як суб'єкта, творця і споживача хорового мистецтва (О. Субтельний, М. Семчишин, О. Кульчицький, В. Маркус, В. Леник, В. Євтух та ін.); праці з історичного музикознавства та музичної соціології (А. Рудницький, В. Витвицький, М. Загайкевич, Л. Кияновська та ін.); монографії та розвідки з питань загального та регіонального хорознавства (І. Бермес, З. Лисько, Л. Пархоменко, О. Бенч-Шокало, М. Бурбан та ін.); монографії і статті про діяльність окремих композиторів, колективів і диригентів української діаспори (В. Витвицький, М. Загайкевич, С. Павлишин, Г. Карась, Л. Філоненко, Н. Корольок, Г. Шибанов та ін.), праці та розвідки про музичну культуру діаспори (посібник М. Бурбана, фундаментальна монографія Г. Карась, її ж статті тощо), мемуаристика та епістолярій композиторів і хорових диригентів, інших діаспорних діячів. Однак, незважаючи на розлогу бібліографію у дослідженні проблеми, не усі її аспекти є вирішеними, що й обумовило вибір теми нашої статті.

Метою статті є виявлення та обґрунтування культурно-історичних обставин виникнення та особливостей розвитку хорової культури західної української діаспори.

У межах визначеної мети необхідно вирішити такі **завдання**: з'ясувати часо-просторові межі

хорової культури західної української діаспори; виявити осередки хорової культури українців у просторі західної української діаспори, проаналізувати творчість; прослідкувати динаміку змін у розвитку українського хорового мистецтва західної діаспори у контексті історико-політичних і соціокультурних обставин досліджуваного періоду.

Методологія дослідження. У межах дослідження використано: інтегративний підхід, історичний підхід, системно-аналітичний метод та хронологічно-персоналогічний метод.

Результати та їх обговорення. Історія української еміграції засвідчує східний і західний умовні напрямки у своєму розвитку, кожен з яких має п'ять хвиль переселенської історії. Перша хвиля – це масова трудова еміграція до США, Бразилії та Канади, а також Аргентини, Австралії, Нової Зеландії, на Гавайські острови, що тривала з останньої чверті XIX століття до початку Першої світової війни і була обумовлена економічними, соціальними і політичними чинниками. У міжвоєнний період виникає друга хвиля еміграції українців, що була зумовлена поєднанням соціально-економічних та політичних причин. Здебільшого емігрували українці, які боролися проти радянської влади на боці УНР. Шлях цієї хвилі, у якій чисельно переважала українська інтелігенція, пролягав через Польщу, Чехословаччину, Австрію, Румунію, Болгарію, Німеччину, Францію, США, Канаду. Третя хвиля еміграції, що була викликана здебільшого політичними мотивами, розпочалася наприкінці Другої світової війни, а її суб'єктами в основному були репатріанти-військовополонені, чисельно зосереджені в англійській, американській, французькій окупаційних зонах і відверто виявляли антирадянські погляди. Більшість емігрантів цієї хвилі осіла в Канаді, США, Великій Британії, Австралії, Бразилії, Аргентині, Франції. Четверта хвиля, що названа «заробітчанською», розпочалася у 90-х роках XX ст., а головними її причинами були економічні, обумовлені перехідним періодом перших років незалежної України. П'ята хвиля еміграції почалася з перших днів вторгнення росії в Україну. Прагнучи безпеки, українські громадяни масово виїжджали до сусідніх країн, частина з них переїжджала далі на захід.

Українці в діаспорі є суб'єктами – творцями і споживачами, інтерпретаторами, популяризаторами – української культури за ознаками мови, дій і діяльності, смаків, уподобань, цінностей, самосвідомості, зв'язків із Україною тощо. Унікальним у контексті сказаного є українське хорове мистецтво західної діаспори як таке, що за своєю суттю у співі, як єдності вербального і музичного тексту, у колективній формі творчої діяльності, сприйнятті та емоційному відгуку на почуте і побачене, дає відчуття причетності до спільноти, можливість і засіб її гуртувати.

Хоровий спів є феноменом, який дає унікальний і незабутній досвід єдності, створює відчуття спільності та взаємної підтримки у дотриманні єдиного ритму, інтонації та темпу, що сприяє зміцненню соціальних зв'язків. Загальновідомо, що музика має здатність викликати глибокі емоції, впливати на інші психо-соматичні та соціальні сфери буття людської особистості та спільноти. При цьому феноменальну дію має хоровий спів, що може викликати радість, смуток, натхнення та інші емоції у виконавців і слухачів, створити потужний акустичний ефект, багатий і насичений звук, завдяки гармонійному поєднанню голосів різних регістрів (сопрано, альт, тенор, бас), що звучать у приміщеннях з гарною акустикою, таких як церкви та концертні зали. Феномен хорового співу репрезентує в академічній і народній, релігійній і світській традиції культурну спадщину українців, міжпоколінний зв'язок у її розвитку та збереженні.

Важливою міжгалузєвою дослідницькою проблемою є культурно-історичний розвиток хорового мистецтва у західній українській діаспорі, у процесі якого зусиллями композиторів, диригентів відбувається збереження вікових традицій хорового мистецтва. Зокрема це гармонійне багатоголосся співу, що створює унікальні звукові текстури; старовинні церковні співи, канти і псалми в репертуарі; розмаїття форм і жанрів, таких як духовна музика, присвячена релігійній проблематиці; українська народна пісенна творчість із збереженням аутентичного ритмо-мелодійного малюнку; сучасне хорове мистецтво, що продукує оригінальні твори, а також аранжування уже відомих. Як зазначає Г. Карась, музична культура українців діаспори після Другої світової війни збагатилася значними інтелектуальними і мистецькими силами, сягнула високого рівня майстерності та професійності. Хорове виконавство української діаспори, зокрема й церковно-духовне, у цей час набуло динаміки і вдосконалювалося, оскільки до нього долучалися нові колективи і досвідчені співаки з усіх теренів України, а хорові колективи очолювали диригенти з вищою музичною освітою (Карась Г., 2020: 28).

Важливим чинником розвитку хорового мистецтва у діаспорі є особистісний фактор – діяльність видатних діячів Лева Туркевича та Євгена-Ореста Садовського, Павла Маценка та низки інших, які відіграли значну роль своєю композиторською діяльністю, організацією музично-демонстраційних заходів тощо. Одним із відомих українських музикознавців, композиторів, хорових диригентів, які працювали на теренах української західної діаспори, є Павло Маценко (1897–1991), що зробив вагомий внесок у розвиток українського хорового мистецтва західної діаспори. Як організатор хорової справи та диригентської освіти, педагог, композитор Павло Маценко надав хоровому процесові у діаспорі, і, зокрема, у Канаді, професійності,

цілеспрямованості, впорядкованості та інновацій. Діяльність П. Маценка пов'язана із Київською хоровою школою, методика якої викристалізовується з церковних піснеспівів та народної пісенності, що мало важливе значення на шляху впровадження української музики у церковний обіг храмів діаспори. У своїй композиторській творчості П. Маценко, як зазначає Л. Курбатова, теж намагався внести основні риси української пісенності. Яскравим прикладом цього, є його авторський твір «Розгойдалися пінні хвилі» на слова Б. Лисянського (1892–1952) (Курбанова Л., 2018: 359).

Українське хорове мистецтво здобуло міжнародне визнання завдяки зусиллям українських хорових колективів у діаспорі у підтримці національної культури та традицій. Чоловічий хор «Ватра» під керівництвом колишнього головного диригента Львівської опери Лева Туркевича (1901–1961) став відомим на міжнародному рівні. Відтворюючи віхи діяльності митця, Г. Карась відзначає високий професійний рівень українського хорового співу, який митець демонстрував перед чужинцями Австрії, Німеччини, Швейцарії. Спочатку в англійській окупаційній зоні, у таборі м. Філлага (Каринтія), де перебували молоді вояки Української дивізії «Галичина», диригент створив хор ім. О. Кошиця, однак не вдовольняючись малим хором, у серпні 1946-го Лев Туркевич забрав із собою кращих співаків і переїхав до французької окупаційної зони в табір «Форкльостер» м. Брегенца, де вже діяв професійний чоловічий хор під символічною назвою «Ватра». Колектив ставив перед собою завдання пропагувати українську пісню серед чужинців, забезпечити себе матеріально та уможливити своє переселення на американський континент. Вибравши 30 здібних співаків (незважаючи на територіальну, релігійну чи політичну належність), Лев Туркевич у нелегких таборових умовах вишколював їх на репетиціях по 6–8 годин щоденно. Маючи високий рівень виконавської майстерності, упродовж трьох років (1946–1949) хор дав 240 концертів у різних окупаційних зонах Австрії, Німеччини та у Швейцарії, у тому числі у знаменитому концертному залі «Моцартеум» («Mozarteum») м. Зальцбурга (1947) і найбільшому залі м. Женеви «Реформації» («Réformation») (1948). У 1947 році хор концертом відсвяткував річницю свого існування і 25-літній ювілей музичної діяльності Лева Туркевича. Репертуар хору налічував 103 твори, і це оригінальні твори українських композиторів (С. Гулака-Артемівського, Ф. Колесси, С. Воробкевича, М. Леонтовича, К. Стеценка, О. Кошиця, С. Людкевича, П. Козицького, М. Гайворонського, А. Гнатишина, З. Лиська) та їхні обробки українських народних пісень (23 твори), окремі з яких були перекладені на чоловічий склад хору Левом Туркевичем. Репертуар включав також твори західноєвропейської класики (18 творів, зокрема

ораторія «Створення світу» Й. Гайдна, 9-та симфонія Л. Бетховена, твори В. А. Моцарта («Ave Verum»), Ф. Шуберта, Й. Брамса («Wiegenlied»), А. Брукнера («Angelus»), Ф. Мендельсона), які виконували мовою оригіналу, та релігійна програма (31 твір, зокрема «Служба Божа» Д. Бортнянського). Часто програма концерту «Ватри» містила три частини: першу і третю частину наповнювали українськими творами, а другу – французькими й німецькими. Лев Туркевич створив самобутні аранжування і переклади відомих творів, надавши їм нового звучання і посиливши зображальність та ілюстративність цих творів. Так, у вступі до пісні «Гей, на горі, там жінці жнуть» зімітував тупіт кінноти, у «звонах» О. Кошиця відтворив звуки дзвонів. Для поповнення репертуару та наближення його до слухачів він здійснив аранжування творів Й. Брамса, французького композитора Йосифа Бове, польських народних пісень, французької «Марсельези», залишивши при цьому оригінальні літературні тексти німецькою, французькою, польською та латинською мовами. Цими творами хор забезпечував вимоги високої естетичної культури і смаку слухачів. Нові інтерпретації диригента, наближені до західноєвропейського стилю, здобули високу оцінку фахових критиків Європи. Австрійська критика високо оцінила професійний рівень хору, та особистісні чесноти Лева Туркевича – вроджена музикальність, дбайлива старанність, національне відчуття спільноти, високовартісне мистецьке керування, віртуозність школи; а також досконалість виконання, чистота як музичної інтонації, так і вимови німецького тексту, цікава інтерпретація, дисциплінованість хору, трактування хору як своєрідного оркестру. Архіваріус колективу І. Бодревич зібрав більше 150 фахових рецензій на виступи хору, він же зафіксував і кількість слухачів – 120 тис. осіб. З виступів «Ватри» було відзнято п'ять кінофільмів, а після виїзду Лева Туркевича до США (лютий 1949 р.), хор ще продовжував деякий час працювати під керівництвом Євгена-Ореста Садовського (1913–2014) і концертував у Швейцарії (Карась Г., 2020: 30–32).

На теренах української західної діаспори активно розвиваються осередки хорового мистецтва, які зосереджені у різних країнах світу, де проживають українські громади. У Сполучених Штатах Америки діє багато українських хорових колективів, таких як Український хор «Думка» в Нью-Йорку та Український національний хор у Чикаго. Український хор «Думка» з Нью-Йорка є аматорським колективом, який був заснований у Нью-Йорку у 1949 році з метою збереження та популяризації багатой музичної спадщини України як у церковних, так і світських ситуаціях. Спочатку цей хор був чоловічим хором українських іммігрантів, які збиралися, щоб співати улюблену музику, а з часом набув високого рівня професійності і популярності.

Музичним керівником хору «Думка» (чоловічого і мішаного, а згодом дитячого «Молода Думка») від 1949 року і до 1960 був Леонтій Крушельницький, під керівництвом якого хор виступав у найбільших залах Нью-Йорка, великих міст США, Канади та у кількох європейських столицях, у 1990 році колектив уперше відвідав Україну, а від жовтня 1992 року і до сьогодні музичним керівником хору є Василь Гречинський (Bryttan A., 2019).

В інших країнах західної української діаспори функціонують знані у всьому світі українські хорові колективи, що уособлюють нашу історію, культуру, спільноту. Так у Канаді є значна кількість українських хорових колективів, зокрема Український хор «Кобзар» у Торонто та Український хор «Верховина» у Вінніпезі; в Австралії діють такі хорові колективи, як Український хор «Ластівка» у Сідней та Український хор «Кобзар» у Мельбурні; у Європі українські хорові колективи можна знайти в таких країнах, як Німеччина (Український хор «Червона калина» у Мюнстері), Франція (Український хор «Кобзар» у Парижі) та Велика Британія (Український хор «Гомін» у Лондоні) та інші.

Досліджуючи українське мистецтво у діаспорі у єдності культурно-історичних традицій і сьогодення, Л. Мартинів проаналізував розвиток і збереження музичної культури у просторі Північної Америки, що пов'язано із діяльністю Українського Музичного Інституту Америки (УМІ), який є найбільшою і найстарішою професійною, неприбутковою музичною школою української діаспори. Дослідник розглядає на прикладі УМІ з часу його заснування у Нью-Йорку у 1952 році продовження низки мистецьких традицій української діаспори у США у лінійній часовій парадигмі, що репрезентована діяльністю таких українських митців, як Юрій Плевако-Оранський, Вірко Балеї, Павло Гінтов та інші (Мартинів Л., 2023: 68). Як зазначає С. Дацюк, у 1951 році президент Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУДАК) д-р Володимир Ґалан організував український хор з новоприбулих політичних іммігрантів, щоб протиставити його хоріві зі СРСР, який на запрошення Місії СРСР в ООН їздив по Америці з агітацією проти українських утікачів до США. Диригентом цього колективу було запрошено Ю. Оранського. Хор спочатку отримав назву «Співоче товариство ім. Тараса Шевченка», а згодом – «Кобзар» (Дацюк С., 2017: 22).

Осередки хорового мистецтва західної української діаспори у полікультурному просторі виникнення та функціонування забезпечують збереження і розвиток української культури, національну ідентичність спільноти за межами України.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Українська хорова культура має свої багатовікові традиції, плеяду всесвітньо відомих мистецьких колективів та диригентів, репертуар

різних стилів і жанрів. Її основні гілки – народна, церковна та авторська, академічна – плекалися багатьма поколіннями й відображали культурно-історичне, соціокультурне буття, життєву філософію, ставлення до світу, заповітні прагнення української людини та спільноти. Схильність та любов українців до гуртового співу сьогодні науковці пояснюють природними здібностями та ментальними особливостями, соціальними пріоритетами та історико-політичними умовами формування етносу і згодом – нації. Завдяки хоровому співу формувалася національна самосвідомість, а цей вид виконавства утвердився як один із дієвих способів ідентифікації, етнічно-колективного самовияву українців не тільки на рідних теренах, а й у світі. Свідченням цього була і залишається, серед іншого, наявність хорів у діаспорних осередках та анклавах, що почали засновуватися з другої половини XIX ст. у США та Канаді.

Перспективою подальших досліджень є встановлення взаємозв'язків у системі фольклорної, церковної та академічної української хорової традиції.

ЛІТЕРАТУРА

Дацюк, С. (2017). Видатний представник музичного мистецтва української діаспори: диригент Юрій Оранський (до 100-річчя від дня народження). *Хорове мистецтво України та його подвижники*. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Дрогобич, 19-20 жовтня 2017 року). С. 18–33. URL: <https://dspace.dp.ua/wp-content/uploads/2016/02/horove-mystectvo-urayiny-ta-jogo-podvyzhnyky-2017.pdf>.

Карась, Г. (2020). Культуротворча діяльність українських хорових диригентів в умовах таборів Ді-Пі після Другої світової війни. *Народна творчість та етнологія*, 1 (383), С. 23–36.

Курбанова, Л. (2018). Композиторсько-редакційна діяльність Павла Маценка: збереження традицій національного хорового мистецтва в українській західній діаспорі. *Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. № 4. С. 355–360. URL: <https://journals.urau.ua/visnyknakkim/article/view/153123?form=MG0AV3&form=MG0AV3>.

Мартинів, Л. (2023). Українське музичне мистецтво у діаспорі: традиція у реаліях сьогодення. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Ред.-упор.: М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 68. Том 2. С. 66–71. URL: http://www.apfn-journal.in.ua/archive/68_2023/part_2/9.pdf.

Мартинюк, А. (2023). Регіональні диригентсько-хорові школи в Україні: порівняльний аналіз. *Південноукраїнські мистецькі студії*. Випуск 1 (2). С. 47–51. URL: <http://dspace.dp.ua/bitstream/123456789/20081/1/7%20%281%29.pdf>

Bryttan, A. (2019). Dumka Chorus celebrates its 70th anniversary. *The Ukrainian Weekly*. October 25. URL: <https://subscription.ukrweekly.com/2019/10/dumka-chorus-celebrates-its-70th-anniversary/>.

REFERENCES

- Datsiuk, S. (2017). Vydatsnyi predstavnyk muzychnoho mystetstva ukrainskoi diaspori: dyryhent Yurii Oranskyi (do 100-richchia vid dnia narodzhennia). [An outstanding representative of the musical art of the Ukrainian diaspora: conductor Yuriy Oransky (to the 100th anniversary of his birth)]. *Khorove mystetstvo Ukrainy ta yoho podvyzhnyky*. Materialy VI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii (m. Drohobych, 19-20 zhovtnia 2017 roku). S. 18–33. Retrieved from: <https://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/xorove-mystetstvo-urayiny-ta-yogo-podvyzhnyky-2017.pdf>.
- Karas, H. (2020). Kulturotvorcha diialnist ukrainskykh khorovykh dyryhentiv v umovakh taboriv Di-Pi pislia Druhoi svitovoi viiny. [Cultural activities of Ukrainian choral conductors in the conditions of the D-P camps after the Second World War]. *Narodna tvorchist ta etnolohiia*, 1 (383), S. 23–36.
- Kurbanova, L. (2018). Kompozytorsko-redaktsiina diialnist Pavla Matsenka: zberezhennia tradytsii natsionalnogo khorovoho mystetstva v ukrainskii zakhidnii diaspori. [The composer-editorial activity of Pavlo Matsenko: preservation of the traditions of national choral art in the Ukrainian Western diaspora]. *Visnyk natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*. № 4. S. 355–360. Retrieved from: <https://journals.urau.ua/visnyknakkim/article/view/153123?form=MG0AV3&form=MG0AV3>.
- Martyniv, L. (2023). Ukrainske muzychne mystetstvo u diaspori: tradytsiia u realiiakh sohodennia. [Ukrainian musical art in the diaspora: tradition in the realities of the present]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskiy zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka*. Red-upor.: M. Pantiuk, A. Dushnyi, I. Zymomria. Drohobych: Vydavnychiy dim «Helvetyka». Vyp. 68. Tom 2. S. 66–71. Retrieved from: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/68_2023/part_2/9.pdf.
- Martyniuk, A. (2023). Rehionalni dyryhentsko-khorovi shkoly v Ukraini: porivnialnyi analiz. [Regional Conducting and Choral Schools in Ukraine: Comparative Analysis]. *Pivdennoukrainski mystetski studii*. Vypusk 1 (2). S. 47–51. Retrieved from: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/20081/1/7%20%281%29.pdf>.
- Bryttan A. (2019). Dumka Chorus celebrates its 70th anniversary. *The Ukrainian Weekly*. October 25. Retrieved from: <https://subscription.ukrweekly.com/2019/10/dumka-chorus-celebrates-its-70th-anniversary/>.

Choral culture of the Western Ukrainian diaspora: statement of the problem

Taras Ihorovych Klymkovskyi
Postgraduate Student at the Department
of Vocal and Choral,
Choreographic and Visual Arts
Ivan Franko Drohobych State Pedagogical
University
ORCID: 0009-0007-9823-5308

Liubomyr Ihorovych Martyniv
Candidate of Art Studies, Associate
Professor,
Associate Professor at the Department
of Cultural Studies and Art Education
Ivan Franko Drohobych State Pedagogical
University
ORCID: 0000-0001-7826-3968

The article reveals the cultural and historical circumstances of the emergence of the choral culture of the Western Ukrainian diaspora and substantiates the features of its development, clarifies the temporal and spatial boundaries in the development of the choral culture of the Western Ukrainian diaspora; identifies centers, analyzes the work of the most famous groups, as well as the dynamics of changes in the context of the historical, political and socio-cultural circumstances of the studied period. In spatial terms, the Western Ukrainian diaspora is mostly located in the countries of North and South America, Western Europe, and Australia. Ukrainian choral culture has its own centuries-old traditions, a galaxy of world-famous artistic groups and conductors, and a repertoire of various styles and genres. Its main branches – folk, church and author's, academic reflected the cultural-historical, socio-cultural existence, philosophy of life, attitude to the world, cherished aspirations of the Ukrainian person and community. Today, scientists explain the tendency and love of Ukrainians to sing in a group by natural abilities and mental characteristics, social priorities and historical and political conditions for the formation of an ethnos and later – a nation. This type of performance has established itself as one of the effective ways of identification, ethnic and collective self-expression of Ukrainians not only in their native lands, but also in the world. Evidence of this was and remains, among other things, the presence of choirs in diasporic centers, which began to be established in the second half of the 19th century. in the USA and Canada. An important factor in the development of choral art in the diaspora in the past and present is the personal factor – the activities of outstanding figures, in particular: V. Baley, V. Galan, V. Hrechynsky, O. Koshytsya, L. Krushelnytsky, P. Matsenko, Y. Plevako-Oransky, E.-O. Sadovsky, L. Turkevich and a number of others who played a significant role in their compositional activities, organization of musical and demonstration events, etc.

Keywords: emigration, Western Ukrainian diaspora, art, choral singing.